

Uniwersytet
Wrocławski

PODSTAWY PRAWA KARNEGO (Kryminologia – studia niestacjonarne)

Charakterystyka katalogu środków karnych

mgr Monika Czechowska
Katedra Prawa Karnego Materialnego
Wydział Prawa, Administracji i Ekonomii
Uniwersytet Wrocławski

Definicja

**Środek
karny**

dodatkowa dolegliwość wymierzana przez prawo sprawcy przestępstwa lub wykroczenia zamiast kary lub mimo kary

**Środek
karny**

odpowiednik dawnych kar dodatkowych

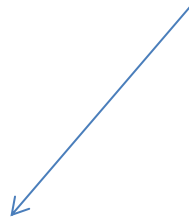

Art. 39. Środkami karnymi są:

- 1) pozbawienie praw publicznych;
- 2) zakaz zajmowania określonego stanowiska, wykonywania określonego zawodu lub prowadzenia określonej działalności gospodarczej;
 - 2a) zakaz prowadzenia działalności związanej z wychowaniem, leczeniem, edukacją małoletnich lub z opieką nad nimi;
 - 2b) zakaz przebywania w określonych środowiskach lub miejscach, kontaktowania się z określonymi osobami, zbliżania się do określonych osób lub opuszczania określonego miejsca pobytu bez zgody sądu;
 - 2c) zakaz wstępu na imprezę masową;
 - 2d) zakaz wstępu do ośrodków gier i uczestnictwa w grach hazardowych;
 - 2e) nakaz okresowego opuszczenia lokalu zajmowanego wspólnie z pokrzywdzonym;
- 3) zakaz prowadzenia pojazdów;
- 4 – 6) uchylone
- 7) świadczenie pieniężne;
- 8) podanie wyroku do publicznej wiadomości.

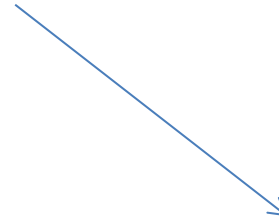
ŚRODKI KARNE

TERMINOWE (wymierne w czasie)

Art. 39 pkt 1-3

- zakazy,
- pozbawienie praw,

JEDNORAZOWE

Art. 39 pkt 7-8

- świadczenie pieniężne,
- podanie wyroku do publicznej wiadomości,

Uniwersytet
Wrocławski

W odniesieniu do środków karnych terminowych zasadniczo istnieje możliwość **uznania ich za wykonane po upływie połowy okresu, na który je orzeczono, nie wcześniej jednak niż po roku**

Zobacz: art. 84 KK

ŚRODKI KARNE

OBLIGATORYJNE „sąd orzeka”

- art. 41 § 1b k..
- art. 41a § 2 k.k.
- art. 41b § 1 i 4 k.k.
- art. 42 § 2- 4 k.k.
- art. 43a § 2 k.k.

FAKULTATYWNE

„sąd może orzec”

- pozbawienie praw publicznych (art. 40 § 2 k.k.),
- zakaz zajmowania stanowiska, wykonywania zawodu (niezwiązanych z wychowaniem, edukacją, leczeniem małoletnich lub z opieką nad nimi), prowadzenia działalności gospodarczej (art. 41 k.k.),
- zakaz wstępu do ośrodków gier i uczestnictwa w grach hazardowych (art. 41c § 2 k.k.),
- podanie wyroku do publicznej wiadomości (art. 43b k.k.),
- art. 41 § 1a,
- art. 41a § 1 i 3,
- art. 41b § 1,
- art. 42 § 1,
- art. 43a § 1 k.k.

Odstępując od wymierzenia kary, sąd może również odstąpić od wymierzenia środka karnego, chociażby jego orzeczenie było obowiązkowe (art. 61 § 2 k.k.).

Środki karne mogą być orzekane obok kary, jednak poza sytuacjami, w których przepisy prawa pozwalają na orzeczenie środka karnego samoistnie (art. 43a, art. 59, art. 60 § 7 k.k.). Ponadto niektóre środki mogą być orzekane nie tylko w wyroku skazującym, lecz również przy stosowaniu warunkowego umorzenia postępowania (art. 67 § 3 k.k.), a także w sytuacji umorzenia postępowania ze względu na niepoczytalność sprawcy – wówczas w funkcji środka zabezpieczającego (art. 93a § 2 k.k.).

Co do zasady nie ma przeszkód do jednoczesnego orzekania więcej niż jednego środka karnego, jeśli spełnione są przesłanki do zastosowania tych środków.

Co do łączenia środków karnych – podlegają łączeniu w karę łączną jedynie pozbawienie praw publicznych, zakazy i obowiązek (art. 39 pkt 2, 2a, 2b, 3 k.k.) tego samego rodzaju.

Jeżeli ustawa tak stanowi, nakaz i zakazy, o których mowa w art. 39 pkt 2–3 k.k., można orzec tytułem środka zabezpieczającego (art. 93a § 2 k.k.)

Uniwersytet
Wrocławski

ART. 39 K.K.

KATALOG ŚRODKÓW KARNYCH

Nie jest katalogiem zamkniętym !

Do grupy środków karnych należy zaliczyć również:

- nawiązki z art. 212, 216 i 290 k.k.,
- zawarte w „Części wojskowej” Kodeksu karnego środki stosowane względem żołnierzy, takie jak degradacja czy wydalenie z zawodowej służby wojskowej (art. 324 k.k.).

Uniwersytet
Wrocławski

ART. 39 K.K.

KATALOG ŚRODKÓW KARNYCH

BRAK HIERARCHIZACJI ŚRODKÓW KARNYCH

wynikający z:

- niejednolitego charakteru komentowanych instrumentów prawnych,
- zróżnicowania w zakresie przesłanek ich stosowania,
- stopnia dolegliwości, który każdorazowo zależy od konkretnego przypadku.

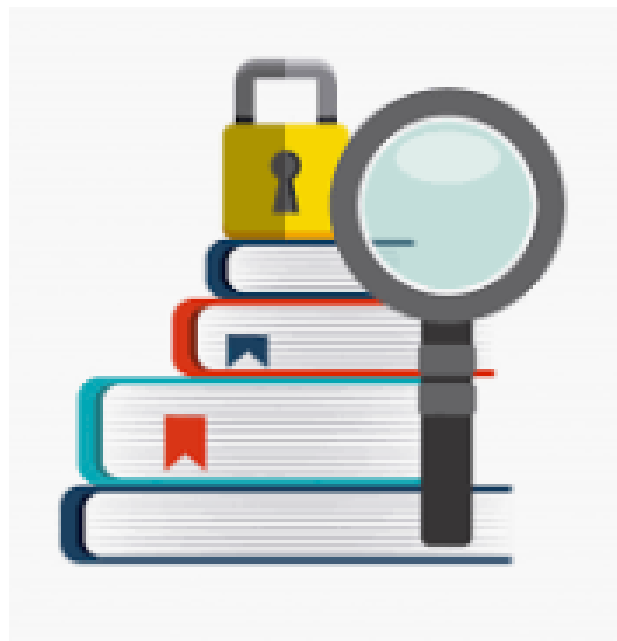
Funkcja środków karnych:

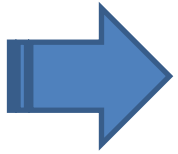
- I. środki karne o dominującej funkcji represyjnej (np. podanie wyroku do publicznej wiadomości czy pozbawienie praw publicznych)
- II. środki karne o dominującej funkcji prewencyjnej (zakazy z art. 39 k.k.)
- III. środki karne o dominującej funkcji kompensacyjnej (np. świadczenie pieniężne, choć zdania co do tego ostatniego są podzielone, gdyż w doktrynie wskazuje się, że ma ono charakter quasi-kompensacyjny, czyli poza elementem kompensacji generalnej dość mocno zarysowują się aspekty represyjne)

Uniwersytet
Wrocławski

OMÓWIENIE POSZCZEGÓLNYCH ŚRODKÓW KARNYCH

POZBAWIENIE PRAW PUBLICZNYCH

Art. 40 [Prawa publiczne]

§ 1. Pozbawienie praw publicznych obejmuje **ustratę czynnego i biernego prawa wyborczego** do organu władzy publicznej, organu samorządu zawodowego lub gospodarczego, **ustratę prawa do udziału w sprawowaniu wymiaru sprawiedliwości oraz do pełnienia funkcji** w organach i instytucjach państwowych i samorządu terytorialnego lub zawodowego, jak również **ustratę posiadanego stopnia wojskowego** i powrót do stopnia szeregowego; pozbawienie praw publicznych obejmuje ponadto **ustratę orderów, odznaczeń i tytułów honorowych oraz ustratę zdolności do ich uzyskania w okresie trwania pozbawienia praw.**

§ 2. Sąd może orzec pozbawienie praw publicznych w razie skazania na karę pozbawienia wolności na czas nie krótszy od lat 3 za przestępstwo popełnione w wyniku motywacji zasługującej na szczególne potępienie.

Przesłanki orzeczenia pozbawienia praw publicznych

Orzeczenie pozbawienia praw publicznych uzależnione jest od rodzaju przestępstwa, motywacji jego popełnienia oraz rodzaju i rozmiaru kary. Warunkami orzeczenia tego środka - zgodnie z art. 40 § 2 KK - są:

- 1) skazanie za przestępstwo popełnione w wyniku motywacji zasługującej na szczególne potępienie,**
- 2) wymierzenie kary pozbawienia wolności na czas nie krótszy od lat 3.**

Przesłanki te zapobiegają nadmiernej represyjności tego środka !

Zakres pozbawienia praw publicznych

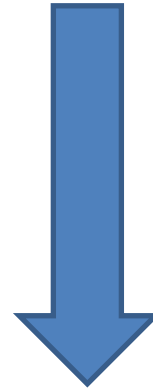
Zakres przedmiotowy pozbawienia praw publicznych został *expressis verbis* określony w art. 40 § 1 KK, zgodnie z którym obejmuje:

- I. **utratę czynnego i biernego prawa wyborczego** do organu władzy publicznej, organu samorządu zawodowego lub gospodarczego,
- II. **utratę prawa do udziału w sprawowaniu wymiaru sprawiedliwości** oraz do **pełnienia funkcji** w organach i instytucjach państwowych i samorządu terytorialnego lub zawodowego,
- III. **utratę posiadanego stopnia** wojskowego i powrót do stopnia szeregowego,
- IV. **utratę orderów**, odznaczeń i tytułów honorowych oraz utratę zdolności do ich uzyskania w okresie trwania pozbawienia praw.

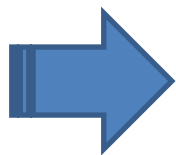

Uniwersytet
Wrocławski

Utrata stanowiska i funkcji, stopnia wojskowego, a także orderów, odznaczeń i tytułów honorowych ma **charakter nieodwracalny**.

Po wykonaniu tego środka, darowaniu albo przedawnieniu jego wykonania, skazany nie odzyskuje tych stanowisk, funkcji, stopni, orderów, odznaczeń i tytułów, a przywraca mu się jedynie **prawo do ponownego ich uzyskania**.

ZAKAZ ZAJMOWANIA OKREŚLONEGO STANOWISKA / WYKONYWANIA ZAWODU

Art. 41 [Zajmowanie stanowiska, wykonywanie zawodu]

§ 1. Sąd może orzec **zakaz zajmowania określonego stanowiska albo wykonywania określonego zawodu**, jeżeli sprawca nadużył przy popełnieniu przestępstwa stanowiska lub wykonywanego zawodu albo okazał, że dalsze zajmowanie stanowiska lub wykonywanie zawodu zagraża istotnym dobrom chronionym prawem.

§ 1a. Sąd może orzec **zakaz zajmowania wszelkich lub określonych stanowisk, wykonywania wszelkich lub określonych zawodów albo działalności, związanych z wychowaniem, edukacją, leczeniem małoletnich lub z opieką nad nimi** na czas określony albo dożywotnio w razie skazania na karę pozbawienia wolności za umyślne przestępstwo przeciwko życiu lub zdrowiu na szkodę małoletniego. Sąd orzeka **zakaz zajmowania wszelkich lub określonych stanowisk, wykonywania wszelkich lub określonych zawodów albo działalności, związanych z wychowaniem, edukacją, leczeniem małoletnich lub z opieką nad nimi** na czas określony albo dożywotnio w razie skazania za przestępstwo przeciwko wolności seksualnej lub obyczajności na szkodę małoletniego.

Art. 41 C.D.

§ 1b. Sąd orzeka **dożywotnio** zakaz, o którym mowa w § 1a, w razie ponownego skazania sprawcy w warunkach określonych w tym przepisie.

§ 2. Sąd może orzec zakaz prowadzenia określonej działalności gospodarczej w razie skazania za przestępstwo popełnione w związku z prowadzeniem takiej działalności, jeżeli dalsze jej prowadzenie zagraża istotnym dobrom chronionym prawem.

Charakter prawny zakazu

Zakaz ten, podobnie jak pozostałe zakazy, może być orzekany jako:

1) środek karny obok kary,

- w razie odstąpienia o wymierzenia kary (art. 59, art. 60a, art. 61 § 1 i 2, art. 60 § 7 KK),
- środek samoistny (art. 502 § 2 KPK),

2) środek zabezpieczający (art. 99 § 1 KK).

Uniwersytet
Wrocławski

art. 41 k.k.

jeden środek karny, który występuje w trzech postaciach zakazu:

- 1) zajmowania określonego stanowiska,
- 2) wykonywania określonego zawodu,
- 3) prowadzenia określonej działalności gospodarczej.

Przesłanki orzeczenia zakazu

- 1) nadużycie przez sprawcę przy popełnieniu przestępstwa stanowiska lub wykonywanego zawodu, albo
- 2) okazanie przez niego, że dalsze zajmowanie stanowiska lub wykonywanie zawodu zagraża istotnym dobrom chronionym prawem.

Wystarczy spełnienie jednej z tych przesłanek !

Zostały one połączone funktorem zdaniowym "lub", co oznacza, że dla orzeczenia zakazu wystarczy wystąpienie jednej z tych okoliczności.

Tryb orzekania zakazu

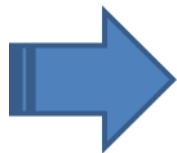
Sąd jest uprawniony do orzeczenia zarówno zakazu zajmowania określonego stanowiska, wykonywania określonego zawodu jak i prowadzenia określonej działalności gospodarczej. **Jego orzeczenie jest zawsze pozostawione do uznania sądu (fakultatywne).**

Taki tryb orzekania tego środka - co podkreśla się w doktrynie - znacznie zmniejsza jego charakter represyjny, czyniąc go środkiem o dominującym prewencyjnym charakterze

Uniwersytet
Wrocławski

ZAKAZ PROWADZENIA DZIAŁALNOŚCI ZWIĄZANEJ Z WYCHOWANIEM, LECZENIEM, EDUKACJĄ MAŁOLETNIICH LUB Z OPIEKĄ NAD NIMI

art. 41

§ 1a. Sąd może orzec **zakaz zajmowania wszelkich lub określonych stanowisk, wykonywania wszelkich lub określonych zawodów albo działalności, związanych z wychowaniem, edukacją, leczeniem małoletnich lub z opieką nad nimi** na czas określony albo dożywotnio w razie skazania na karę pozbawienia wolności za umyślne przestępstwo przeciwko życiu lub zdrowiu na szkodę małoletniego. Sąd orzeka **zakaz zajmowania wszelkich lub określonych stanowisk, wykonywania wszelkich lub określonych zawodów albo działalności, związanych z wychowaniem, edukacją, leczeniem małoletnich lub z opieką nad nimi** na czas określony albo dożywotnio w razie skazania za przestępstwo przeciwko wolności seksualnej lub obyczajności na szkodę małoletniego.

Ratio legis

Zakaz prowadzenia działalności związanej z wychowaniem, leczeniem, edukacją małoletnich lub z opieką nad nimi został wprowadzony do katalogu środków karnych w pkt 2a dodanym do art. 39 ustawą z 27.7.2005 r. o zmianie ustawy - Kodeks karny, ustawy - Kodeks postępowania karnego i ustawy - Kodeks karny wykonawczy (Dz.U. Nr 163, poz. 1363 ze zm.).

Jego wprowadzenie związane było z koniecznością zaostrzenia walki i zapobieganiu przestępczości pedofilskiej.

Charakter prawny zakazu

- § Jego orzeczenie następuje **obok kary pobawienia wolności** - warunkiem jego zastosowania jest bowiem skazanie na karę pozbawienia wolności w razie skazania za umyślne przestępstwo przeciwko życiu lub zdrowiu na szkodę małoletniego (art. 41 § 1a zd. 1 KK).
- § Środek ten może także być stosowany jako **środek zabezpieczający** - staje się nim wówczas, gdy jest stosowany wobec sprawcy, który dopuścił się czynu zabronionego w stanie niepoczytalności (art. 99 § 1 KK). Warunkiem jego zastosowania jest dopuszczenie się przez sprawcę niepoczytalnego przestępstwa przeciwko wolności seksualnej lub obyczajności popełnione na szkodę małoletniego.

Przesłanki orzeczenia zakazu

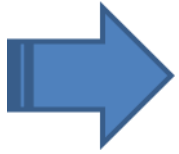
Kodeks karny w art. 41 § 1a KK możliwość orzeczenia zakazu prowadzenia działalności związanej z wychowaniem, leczeniem, edukacją małoletnich lub z opieką nad nimi, uzależnia od rodzaju popełnionego przestępstwa, wieku pokrzywdzonego i w wypadku skazania umyślne przestępstwo przeciwko życiu lub zdrowiu od rodzaju orzeczonej kary.

Ma to być:

- 1) przestępstwo przeciwko wolności seksualnej lub obyczajności;
- 2) umyślne przestępstwo przeciwko życiu lub zdrowiu
- 2) popełnione na szkodę małoletniego.

Uniwersytet
Wrocławski

ZAKAZ KONTAKTOWANIA SIĘ / ZBLIŻANIA/ OPUSZCZANIA MIEJSCA

Art. 41a [Zakaz kontaktowania się, zbliżania, opuszczania miejsca]

§ 1. Sąd może orzec **zakaz przebywania w określonych środowiskach lub miejscach, kontaktowania się z określonymi osobami, zbliżania się do określonych osób lub opuszczania określonego miejsca pobytu** bez zgody sądu, jak również **nakaz okresowego opuszczenia lokalu zajmowanego wspólnie z pokrzywdzonym**, w razie skazania za przestępstwo przeciwko wolności seksualnej lub obyczajności na szkodę małoletniego lub inne przestępstwo przeciwko wolności oraz w razie skazania za umyślne przestępstwo z użyciem przemocy, w tym zwłaszcza przemocy wobec osoby najbliższej. Zakaz lub nakaz może być połączony z obowiązkiem zgłaszania się do Policji lub innego wyznaczonego organu w określonych odstępach czasu, a zakaz zbliżania się do określonych osób – również kontrolowany w systemie dozoru elektronicznego.

Art. 41a C.D.

§ 2. Sąd orzeka zakaz przebywania w określonych środowiskach lub miejscach, kontaktowania się z określonymi osobami, zbliżania się do określonych osób lub opuszczania określonego miejsca pobytu bez zgody sądu, jak również nakaz okresowego opuszczenia lokalu zajmowanego wspólnie z pokrzywdzonym, w razie skazania na karę pozbawienia wolności bez warunkowego zawieszenia jej wykonania za przestępstwo przeciwko wolności seksualnej lub obyczajności na szkodę małoletniego. Zakaz lub nakaz może być połączony z obowiązkiem zgłaszania się do Policji lub innego wyznaczonego organu w określonych odstępach czasu, a zakaz zbliżania się do określonych osób – również kontrolowany w systemie dozoru elektronicznego.

§ 3. Sąd może orzec zakaz przebywania w określonych środowiskach lub miejscach, kontaktowania się z określonymi osobami, zbliżania się do określonych osób lub opuszczania określonego miejsca pobytu bez zgody sądu dożywotnio w razie ponownego skazania sprawcy w warunkach określonych w § 2.

Art. 41a C.D.

§ 3a. W razie orzeczenia nakazu okresowego opuszczenia lokalu zajmowanego wspólnie z pokrzywdzonym za przestępstwa określone w rozdziałach XXV i XXVI sąd orzeka na ten sam okres zakaz zbliżania się do pokrzywdzonego.

§ 4. Orzekając zakaz zbliżania się do określonych osób, sąd wskazuje odległość od osób chronionych, którą skazany obowiązany jest zachować.

§ 5. Orzekając nakaz okresowego opuszczenia lokalu zajmowanego wspólnie z pokrzywdzonym, sąd określa termin jego wykonania.

art. 41 a k.k.

jeden środek karny występujący w czterech postaciach:

- 1) zakazu przebywania w określonych środowiskach lub miejscach;
- 2) zakazu kontaktowania się z określonymi osobami;
- 3) zakazu zbliżania się do określonych osób;
- 4) zakazu opuszczania określonego miejsca pobytu bez zgody sądu.

Postaci tego środka mogą występować pojedynczo lub mogą być kumulowane. Ustawa co do łączenia zakazów nie przewiduje żadnych ograniczeń, a zatem mogą być one łączone w różnych konfiguracjach, w skrajnych zaś wypadkach mogą być orzeczone wszystkie zakazy, tj. zakaz przebywania w określonych środowiskach lub miejscach, zakaz kontaktowania się z określonymi osobami, zakaz zbliżania się do określonych osób i zakaz opuszczania określonego miejsca pobytu bez zgody sądu. Zależy to od tego, orzeczenie których postaci środka wymaga realizacja stawianych mu celów.

Przesłanki orzekania zakazów i nakazu

- 1) przestępstwo przeciwko wolności seksualnej lub obyczajności popełnione na szkodę małoletniego (art. 41a § 1 i 2 KK);
- 2) inne przestępstwo przeciwko wolności (art. 41a § 1 KK);
- 3) umyślne przestępstwo z użyciem przemocy, w tym przemocy przeciwko osobie najbliższej;

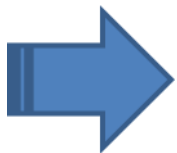

Tryb orzekania zakazu

Zakazy określone w art. 41a KK orzekane są **fakultatywnie lub obligatoryjnie**. Możliwość ich zastosowania aktualizuje się w razie skazania za przestępstwo przeciwko wolności seksualnej lub obyczajności na szkodę małoletniego lub za inne przestępstwo przeciwko wolności oraz w razie skazania za umyślne przestępstwo z użyciem przemocy, w tym przemocy przeciwko osobie najbliższej, bez względu na rodzaj i wysokość wymierzonej kary. Obowiązek ich orzeczenia powstaje w razie skazania na karę pozbawienia wolności bez warunkowego zawieszenia jej wykonania za przestępstwo przeciwko wolności seksualnej lub obyczajności na szkodę małoletniego. Niezależnie od tego, czy zakazy stosowane są fakultatywnie czy obligatoryjnie, orzekane są na okres od roku do 15 lat (art. 43 § 1 KK). Sąd może także orzec przedmiotowy środek dożywotnio w razie ponownego skazania za przestępstwo przeciwko wolności seksualnej lub obyczajności na szkodę małoletniego na karę pozbawienia wolności bez warunkowego zawieszenia jej wykonania.

Uniwersytet
Wrocławski

ZAKAZ WSTĘPU NA IMPREZĘ MASOWĄ

Art. 41b [Zakaz wstępu na imprezę masową orzeczonej przez sąd]

§ 1. Sąd może orzec zakaz wstępu na imprezę masową, jeżeli przestępstwo zostało popełnione w związku z taką imprezą lub w razie skazania za występki o charakterze chuligańskim, a udział sprawcy w imprezach masowych zagraża dobrom chronionym prawem. Sąd orzeka zakaz wstępu na imprezę masową w wypadkach wskazanych w ustawie.

§ 2. Zakaz wstępu na imprezę masową obejmuje wszelkie imprezy masowe na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz mecze piłki nożnej rozgrywane przez polską kadrę narodową lub polski klub sportowy poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

§ 3. Orzekając zakaz wstępu na imprezę masową za czyn popełniony w związku z masową imprezą sportową, sąd może orzec obowiązek przebywania skazanego w czasie trwania niektórych imprez masowych objętych zakazem w miejscu stałego pobytu lub w innym wyznaczonym miejscu, z zastosowaniem systemu dozoru elektronicznego.

Art. 41b C.D.

§ 4. Sąd orzeka zakaz wstępu na imprezę masową i obowiązek określony w § 3, w razie ponownego skazania sprawcy za przestępstwo popełnione w związku z imprezą masową.

§ 5. W szczególnie uzasadnionych wypadkach sąd może orzec, że po upływie okresu, na który orzeczono obowiązek określony w § 3, skazany będzie obowiązany do stawiennictwa w czasie trwania niektórych imprez masowych objętych zakazem w jednostce organizacyjnej Policji lub w miejscu określonym przez właściwego, ze względu na miejsce zamieszkania skazanego, komendanta powiatowego, rejonowego lub miejskiego Policji.

§ 6. Łączny czas stosowania wobec skazanego obowiązków, określonych w § 3 i 5, nie może przekroczyć okresu orzeczonego wobec skazanego zakazu wstępu na imprezę masową.

Art. 41b C.D.

§ 7. Jeżeli z okoliczności wynika, że wykonanie obowiązku określonego w § 3 jest niemożliwe lub jego orzeczenie jest oczywiście niecelowe, w miejsce tego obowiązku orzeka się obowiązek stawiennictwa skazanego w czasie trwania niektórych imprez masowych objętych zakazem w jednostce organizacyjnej Policji lub w miejscu określonym przez właściwego, ze względu na miejsce zamieszkania skazanego, komendanta powiatowego, rejonowego lub miejskiego Policji.

§ 8. Nakładając obowiązek, o którym mowa w § 3, 5 lub 7, sąd określa imprezy masowe, w czasie trwania których obowiązek ten ma być wykonywany, wskazując w szczególności nazwy dyscyplin sportowych, nazwy klubów sportowych oraz zakres terytorialny imprez, których obowiązek dotyczy.

§ 9. Obowiązki orzekane na podstawie § 3, 5 i 7 orzeka się w miesiącach i latach. Obowiązek, o którym mowa w § 3, orzeka się na okres nie krótszy niż 6 miesięcy i nie dłuższy niż 12 miesięcy, zaś obowiązek, o którym mowa w § 7, orzeka się na okres od 6 miesięcy do lat 6, nieprzekraczający okresu, na jaki orzeczono zakaz wstępu na imprezę masową.

Charakter prawny zakazu

Zakaz może być orzekany jako:

1) środek karny:

- a) obok kary,
- b) w razie odstąpienia o wymierzenia kary (art. 59, art. 61 § 1 i 2, art. 60 § 7 KK),
- c) samoistny (art. 502 § 3 KPK);

2) środek zabezpieczający (art. 99 KK).

Ustawa nie uzależnia jego wymierzenia obok kary od jej rodzaju!

Może to być każda z kar, a więc grzywna, ograniczenie wolności, pozbawienie wolności, 25 lat pozbawienia wolności lub dożywotnie pozbawienie wolności (art. 32 KK). Zakaz nie traci takiego charakteru także wówczas, gdy zostanie orzeczony obok kary, której wykonanie zostało warunkowo zawieszone (art. 69 § 1 KK). W tej ostatniej sytuacji nie staje się środkiem probacyjnym, gdyż nie jest wymieniony wśród tego rodzaju środków (art. 72 i 73 KK), a podstawę jego orzeczenia stanowi art. 41b KK.

Przesłanka

Przesłanką orzekania zakazu wstępu na imprezę masową jest **skazanie za przestępstwo pozostające w związku imprezą masową**, poprzedzone stwierdzeniem, że udział sprawcy w imprezach masowych zagraża dobrom chronionym prawem

**POSTACI ZAKAZU
WSTĘPU NA IMPREZĘ MASOWĄ**

IMPERATYWNY ZAKAZ
wstępu na imprezę masową
(zakaz prosty)
(*interdictio simplex*)

ZŁOŻONY ZAKAZ
wstępu na imprezę masową
(*interdictio multipleks*)

ZŁOŻONY ZAKAZ
wstępu na imprezę masową (*interdictio multipleks*)

jest połączony z:

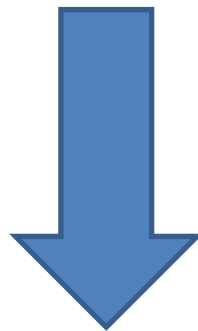
I. **obowiązkiem przebywania** skazanego w czasie trwania niektórych imprez masowych objętych zakazem w miejscu stałego pobytu lub w innym wyznaczonym miejscu, z zastosowaniem systemu dozoru elektronicznego (art. 41b § 3 KK),

II. **obowiązkiem stawiennictwa** skazanego w czasie trwania niektórych imprez masowych objętych zakazem w jednostce organizacyjnej Policji lub w miejscu określonym przez właściwego, ze względu na miejsce zamieszkania skazanego, komendanta powiatowego, rejonowego lub miejskiego Policji (art. 41b § 5 KK), jeżeli z okoliczności wynika, że wykonanie obowiązku przebywania skazanego w miejscu stałego pobytu lub w innym wyznaczonym miejscu, jest niemożliwe lub jego orzeczenie jest oczywiście niecelowe, w miejsce tego obowiązku orzeka się **obowiązek stawiennictwa skazanego w czasie trwania niektórych imprez masowych objętych zakazem w jednostce organizacyjnej Policji lub w miejscu określonym przez właściwego, ze względu na miejsce zamieszkania skazanego, komendanta powiatowego, rejonowego lub miejskiego Policji** (art. 41b § 7 KK).

Uniwersytet
Wrocławski

Zakres przedmiotowy zakazu

Zakaz wstępu na imprezę masową oznacza, że **osoba, wobec której orzeczono ten zakaz nie może uczestniczyć w tej imprezie.**

Definicja imprezy masowej

Imprezą masową – zgodnie z definicją zawartą w art. 3 pkt 1 BezpImpU – jest impreza masowa artystyczno-rozrywkowa, masowa impreza sportowa, w tym mecz piłki nożnej, z wyjątkiem imprez:

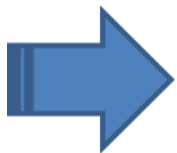
1. organizowanych w teatrach, operach, operetkach, filharmoniach, kinach, muzeach, bibliotekach, domach kultury i galeriach sztuki lub w innych podobnych obiektach,
2. organizowanych w szkołach i placówkach oświatowych przez zarządzających tymi szkołami i placówkami,
3. organizowanych w ramach współzawodnictwa sportowego dzieci i młodzieży,
4. sportowych organizowanych dla sportowców niepełnosprawnych,
5. sportu powszechnego o charakterze rekreacji ruchowej, ogólnodostępnym i nieodpłatnym, organizowanych na terenie otwartym,
6. zamkniętych organizowanych przez pracodawców dla ich pracowników - jeżeli rodzaj imprezy odpowiada przeznaczeniu obiektu lub terenu, gdzie ma się ona odbyć.

Tryb orzekania zakazu

- § Orzeczenie zakazu wstępu na imprezę masową może być **fakultatywne lub obligatoryjne**.
- § Zasadą jest pozostawienie w tym zakresie decyzji sądowi. W art. 41b § 1 KK użyto zwrotu "sąd może orzec", co nie budzi wątpliwości, że w ten sposób dano sądowi możliwość jego orzeczenia. Decyzja taka jest więc wynikiem dokonywanej przez sąd oceny – przez pryzmat okoliczności faktycznych konkretnej sprawy oraz cech i właściwości konkretnego sprawcy – co do konieczności pozbawienia sprawcy możliwości wstępu na imprezę masową.
- § Obligatoryjne orzekanie zakazu wstępu na imprezę masową ma miejsce w wypadkach wskazanych w ustawie. Nie określono ogólnej przesłanki skutkującej zmianą trybu orzekania na obligatoryjny, a odesłano do decyzji ustawodawcy. Taka sytuacja zachodzi – zgodnie art. 66 BezpImpU – wobec sprawców przestępstw przeciwko życiu i zdrowiu, przeciwko bezpieczeństwu powszechnemu oraz przestępstw, o których mowa w art. 222–224 KK, popełnionych w związku z masową imprezą sportową, w tym meczem piłki nożnej, a także przestępstw, o których mowa w art. 59 ust. 1 i art. 60 ust. 1–3 BezpImpU.

Uniwersytet
Wrocławski

ZAKAZ WSTĘPU DO OŚRODKÓW GIER

Art. 41c [Zakaz wstępu do ośrodków gier i uczestnictwa w grach hazardowych]

§ 1. Zakaz wstępu do ośrodków gier i uczestnictwa w grach hazardowych nie obejmuje uczestnictwa w loteriach promocyjnych.

§ 2. Sąd może orzec zakaz wstępu do ośrodków gier i uczestnictwa w grach hazardowych, w razie skazania za przestępstwo popełnione w związku z urządzaniem gier hazardowych lub udziałem w nich.

Charakter prawny zakazu

Zakaz wstępu do ośrodków gier i uczestnictwa w grach hazardowych, podobnie jak pozostałe zakazy, może być orzekany jako:

1) środek karny:

a) obok kary,

b) w razie odstąpienia o wymierzenia kary (art. 59, art. 61 § 1 i 2, art. 60 § 7 KK),

2) środek zabezpieczający (art. 99 § 1 KK).

Przesłanki orzekania

Warunkiem orzeczenia tego zakazu jest **skazanie za przestępstwo popełnione w związku z urządzaniem lub udziałem w grach hazardowych.**

Artykuł 41c § 2 KK nie uzależnia orzeczenia tego zakazu od rodzaju przestępstwa, lecz wymaga, by pozostawało ono w związku z urządzaniem lub udziałem w grach hazardowych. Nie chodzi o związek przyczynowy. Urządzanie lub udział w grach hazardowych nie muszą być przyczyną popełnienia przestępstwa. Przestępstwem popełnionym w związku z udziałem w grach hazardowych jest każde przestępstwo powiązane funkcjonalnie z urządzaniem lub uczestniczeniem w takiej grze. Wystarczający jest **związek funkcjonalny.**

Zakres przedmiotowy zakazu

Zakaz ten obejmuje 2 zakazy:

- 1) zakaz wstępu do ośrodków gier;
- 2) zakaz uczestnictwa w grach hazardowych;

Zakazy te są **zintegrowane**, obejmują zarówno wstęp do takich ośrodków, jak i uczestnictwo w grach hazardowych. Nie jest możliwe ograniczenie zakazu tylko do wstępu do ośrodków gier albo uczestnictwa w grach hazardowych. Obie te formy zostały połączone funktorem zdaniowym "i", co oznacza, że muszą one wystąpić **łącznie**.

Definicje

Ośrodkiem gier hazardowych jest:

- § **kasyno gry** – jako wydzielone miejsce, w którym prowadzi się gry cylindryczne, gry w karty, gry w kości lub gry na automatach, na podstawie zatwierdzonego regulaminu, przy czym minimalna łączna liczba urządzanych gier cylindrycznych i gier w karty wynosi 4, a liczba zainstalowanych automatów wynosi od 5 do 70 sztuk
- § **salon gry bingo pieniężne** – jako wydzielone miejsce, w którym, prowadzi się grę bingo pieniężne na podstawie zatwierdzonego regulaminu,
- § **salon gier na automatach** – jako wydzielone miejsce, w którym prowadzi się gry na automatach na podstawie zatwierdzonego regulaminu, przy czym liczba zainstalowanych automatów wynosi od 3 do 50 sztuk (art. 4 ust. 1 HazardU).

Definicje

Grami hazardowymi są:

- § gry losowe,
- § zakłady wzajemne,
- § gry w karty,
- § gry na automatach.

Tryb orzekania zakazu

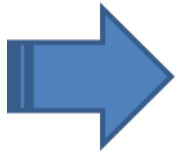
Orzeczenie tego zakazu jest **fakultatywne**.

Artykuł 41c § 2 KK stanowi, że sąd może orzec ten zakaz. Formuła "sąd może" oznacza, że do uznania tego organu pozostawiono jego zastosowanie.

Uniwersytet
Wrocławski

ZAKAZ PROWADZENIA POJAZDÓW

Art. 42 [Prowadzenie pojazdów]

§ 1. Sąd może orzec zakaz prowadzenia pojazdów określonego rodzaju w razie skazania osoby uczestniczącej w ruchu za przestępstwo przeciwko bezpieczeństwu w komunikacji, w szczególności jeżeli z okoliczności popełnionego przestępstwa wynika, że prowadzenie pojazdu przez tę osobę **zagroza bezpieczeństwu w komunikacji**.

§ 1a. Sąd orzeka zakaz prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych w razie **skazania za przestępstwo** określone w:

- 1) art. 178b lub art. 180a;
- 2) art. 244, jeżeli czyn sprawcy polegał na niezastosowaniu się do zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych.

Art. 42 C.D.

§ 2. Sąd orzeka, na okres nie krótszy niż 3 lata, zakaz prowadzenia wszelkich pojazdów albo pojazdów określonego rodzaju, jeżeli **sprawca w czasie popełnienia przestępstwa wymienionego w § 1 był w stanie nietrzeźwości, pod wpływem środka odurzającego lub zbiegł z miejsca zdarzenia określonego w art. 173, art. 174 lub art. 177.**

§ 3. Sąd orzeka zakaz prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych dożywotnio w razie **popełnienia przestępstwa określonego w art. 178a § 4 lub jeżeli sprawca w czasie popełnienia przestępstwa określonego w art. 173, którego następstwem jest śmierć innej osoby lub ciężki uszczerbek na jej zdrowiu,** albo w czasie popełnienia przestępstwa określonego w art. 177 § 2 lub w art. 355 § 2 był w stanie nietrzeźwości lub pod wpływem środka odurzającego lub zbiegł z miejsca zdarzenia, chyba że zachodzi wyjątkowy wypadek, uzasadniony szczególnymi okolicznościami.

§ 4. Sąd orzeka zakaz prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych dożywotnio w razie ponownego skazania osoby prowadzącej pojazd mechaniczny w warunkach określonych w § 3.

Charakter prawny zakazu

Zakaz prowadzenia pojazdów występuje jako:

1) środek karny orzekany:

- a) obok kary art. 42 KK),
- b) w razie odstąpienia od wymierzenia kary (art. 59 § 1, art. 60 § 7 i art. 61 § 2 KK),
- c) samoistnie (art. 502 § 3 KPK),

2) środek probacyjny (art. 67 § 3 KK),

3) środek zabezpieczający (art. 99 § 1 KK).

Poza tym zakaz prowadzenia pojazdów występuje w charakterze **środka wychowawczego** (art. 6 pkt 7 NielU).

Przesłanki orzekania zakazu tytułem środka karnego

Zakaz prowadzenia pojazdów - zgodnie z art. 42 § 1 KK - może być orzeczony *verba legis* "w razie skazania osoby uczestniczącej w ruchu za przestępstwo przeciwko bezpieczeństwu w komunikacji".

Oznacza to, że jego orzeczenie uzależnione jest od dwóch warunków, a mianowicie od tego, by:

- po pierwsze, skazany był osobą uczestniczącą w ruchu,
- po drugie, popełnił przestępstwo przeciwko bezpieczeństwu w komunikacji.

TRYB ORZEKANIA

FAKULTATYWNIE (art. 42 § 1 k.k.)

- skazanie osoby uczestniczącej w ruchu za przestępstwo przeciwko bezpieczeństwu w komunikacji, w szczególności jeżeli z okoliczności popełnionego przestępstwa wynika, że prowadzenie pojazdu przez tę osobę **zagroza bezpieczeństwu w komunikacji**
- dot. pojazdów **określonego rodzaju**

OBLIGATORYJNIE (art. 42 § 1a – 4 k.k.)

OBLIGATORYJNIE (art. 42 § 1a – 4 k.k.)

skazanie za przestępstwo
określone w:

- 1) **art. 178b**
- 2) **art. 180a;**
- 3) **art. 244**, jeżeli czyn
sprawcy polegał na
niezastosowaniu się do
zakazu prowadzenia
pojazdów mechanicznych

dot. wszelkich pojazdów
mechanicznych!

NA OKRES NIE KRÓTSZY NIŻ 3 LATA

sprawca w czasie popełnienia
przestępstwa wymienionego
w § 1:

- 1) w **stanie nietrzeźwości**,
- 2) **pod wpływem środka
odurzającego**
- 3) **zbiegł z miejsca
zdarzenia** określonego
w art. 173, art.
174 lub art. 177.

DOŻYWOTNIO

- 1) przestępstwo z art. 178a
- 2) przestępstwo z art. 173,
którego następstwem jest
śmierć innej osoby lub ciężki
uszczerbek na jej zdrowiu,
albo w czasie popełnienia
przestępstwa określonego
w art. 177 § 2 lub w art. 355
§ 2 był w stanie
nietrzeźwości lub pod
wpływem środka
odurzającego lub zbiegł z
miejsca zdarzenia, chyba że
zachodzi wyjątkowy wypadek,
uzasadniony szczególnymi
okolicznościami.
- 3) ponownego skazania
osoby prowadzącej pojazd
mechaniczny w warunkach
określonych w § 3.

Zakaz prowadzenia pojazdów a zatrzymanie prawa jazdy

Zatrzymanie prawa jazdy jest swoistą instytucją prawną. Zmierza ono - w zależności od przyczyny zatrzymania - do faktycznego czasowego wyeliminowania z ruchu drogowego tych kierowców, którzy stwarzają zagrożenie dla jego bezpieczeństwa, do ułatwienia wykonania orzeczenia o zatrzymaniu prawa jazdy, zakazu prowadzenia pojazdów silnikowych lub cofnięcia uprawnień do prowadzenia pojazdów silnikowych oraz stanowi gwarancję nieposługiwania się prawem jazdy, co do którego nasuwają się wątpliwości w zakresie autentyczności (cel bezpośredni). Z tego też powodu w piśmiennictwie wskazuje się, że stanowi antycypację przyszłego orzeczenia środka karanego w postaci zakazu prowadzenia pojazdów. Niezależnie od przyczyny, zatrzymanie prawa jazdy ma za zadanie zapewnienie bezpieczeństwa ruchu (cel perspektywiczny). **Nie jest środkiem zapobiegawczym, gdyż nie spełnia podstawowego procesowego celu środków zapobiegawczych, jakim jest zabezpieczenie prawidłowego toku postępowania karnego.**

Uniwersytet Wrocławski

ŚWIADCZENIE PIENIĘŻNE

Art. 43a [Świadczenie na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej]

§ 1. Odstępując od wymierzenia kary, a także w wypadkach wskazanych w ustawie, sąd może **orzec świadczenie pieniężne** wymienione w art. 39 pkt 7 na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej; wysokość tego świadczenia nie może przekroczyć 60 000 złotych.

§ 2. W razie skazania sprawcy za przestępstwo określone w art. 178a § 1, art. 179 lub art. 180 sąd orzeka świadczenie pieniężne wymienione w art. 39 pkt 7 na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej w wysokości co najmniej 5000 złotych, a w razie skazania sprawcy za przestępstwo określone w art. 178a § 4 co najmniej 10 000 złotych, do wysokości określonej w § 1.

Przesłanki orzekania

Kodeks karny ogranicza orzeczenie świadczenia pieniężnego do wypadków:

- 1) odstąpienia od wymierzenia kary (art. 43a § 1 KK),
- 2) wskazanych w ustawie (art. 43a § 1 KK),
- 3) skazania za przestępstwo z art. 178a, 179 lub 180 KK (art. 43a § 2 KK).

Podmiot, na rzecz którego orzekane jest świadczenie pieniężne

Beneficjentem świadczenia pieniężnego orzekanego zarówno w razie odstąpienia od wymierzenia kary (art. 43a § 1 KK), jak i skazania sprawcy za przestępstwo określone w art. 178a, 179 lub 180 KK jest **Fundusz Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej**.

Jest to państwowy fundusz celowy, którego dysponentem jest Minister Sprawiedliwości (art. 43 § 1 i 2 KKW).

Przychodami Funduszu są środki pieniężne pochodzące z:

- 1) orzeczonych przez sądy nawiązek oraz świadczeń pieniężnych,
- 2) potrąceń w wysokości 7% wynagrodzenia przysługującego za pracę skazanych podstawie skierowania do pracy albo umożliwia się skazanemu wykonywanie pracy zarobkowej w ramach umowy o pracę, umowy zlecenia, umowy o dzieło, umowy o pracę nakładczą lub na innej podstawie prawnej,
- 3) wykonania kary dyscyplinarnej obniżenie przypadającej skazanemu części wynagrodzenia za pracę,
- 4) spadków, zapisów i darowizn,
- 5) dotacji, zbiorów i innych źródeł (art. 43 § 7 KKW).

Wysokość świadczenia pieniężnego

W Kodeksie karnym ustalono **górną granicę** świadczenia pieniężnego, nie różnicując jej w zależności od tego czy jest orzekana w związku z odstąpieniem od wymierzenia kary czy w razie skazania.

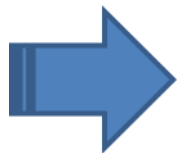
Wynosi ona **60 tys. zł** (art. 43a § 1 *in fine* KK)

Nie określono natomiast dolnej granicy.

Uniwersytet
Wrocławski

PODANIE WYROKU DO PUBLICZNEJ WIADOMOŚCI

Art. 43b [Podanie wyroku do publicznej wiadomości]

Sąd może orzec podanie wyroku do publicznej wiadomości w określony sposób, jeżeli uzna to za celowe, w szczególności ze względu na społeczne oddziaływanie skazania, o ile nie narusza to interesu pokrzywdzonego.

PRZESŁANKI ORZEKANIA

POZYTYWNA PRZESŁANKA

celowość publikacji wyroku

środek ten musi realizować cele przewidziane w art. 53 § 1 KK, a więc musi być współmierny do stopnia społecznej szkodliwości i winy sprawcy, realizować cele zapobiegawcze i wychowawcze, które ma osiągnąć w stosunku do skazanego, a także potrzeby w zakresie kształtowania świadomości prawnej społeczeństwa

NEGATYWNA PRZESŁANKA

naruszenie przez podanie wyroku do publicznej wiadomości interesu pokrzywdzonego

Art. 43 [Granice czasowe środków karnych; zawieszenie biegu środków]

§ 1. Jeżeli ustawa nie stanowi inaczej, pozbawienie praw publicznych oraz zakaz i nakaz wymienione w art. 39 pkt 2d i 2e orzeka się w latach, **od roku do lat 10**, zakazy wymienione w art. 39 pkt 2–2b i 3 orzeka się w latach, **od roku do lat 15**, a zakaz wymieniony w art. 39 pkt 2c orzeka się w latach, **od lat 2 do 6**.

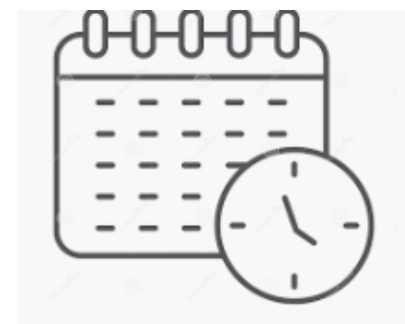
§ 1a. Obowiązek, o którym mowa w art. 41a § 1 zdanie drugie i § 2 zdanie drugie, orzeka się w miesiącach, najkrócej na **3 miesiące**, najdłużej na **12 miesięcy**.

§ 2. Pozbawienie praw publicznych, zakazy i nakaz obowiązują od uprawomocnienia się orzeczenia.

§ 2a. Okres, na który orzeczono zakazy, nie biegnie w czasie odbywania kary pozbawienia wolności, chociażby orzeczonej za inne przestępstwo.

§ 2b. Okres, na który orzeczono pozbawienie praw publicznych za dane przestępstwo, nie biegnie w czasie odbywania kary pozbawienia wolności za to przestępstwo.

§ 3. Orzekając zakaz określony w art. 42, sąd nakłada obowiązek zwrotu dokumentu uprawniającego do prowadzenia pojazdu; do chwili wykonania obowiązku okres, na który orzeczono zakaz, nie biegnie.

Środki karne wymierne w czasie (środki, które trwają w czasie - określone są ich dolne i górne granice)

Takimi środkami są:

1. pozbawienie praw publicznych,
2. zakaz zajmowania określonego stanowiska, wykonywania określonego zawodu lub prowadzenia określonej działalności gospodarczej,
3. zakaz prowadzenia działalności związanej z wychowaniem, leczeniem, edukacją małoletnich lub z opieką nad nimi,
4. zakaz przebywania w określonych środowiskach lub miejscach, zakaz kontaktowania się z określonymi osobami, zakaz zbliżania się do określonych osób lub zakaz opuszczania określonego miejsca pobytu bez zgody sądu,
5. zakaz wstępu na imprezę masową,
6. zakaz wstępu do ośrodków gier i uczestnictwa w grach hazardowych,
7. nakaz okresowego opuszczenia lokalu zajmowanego wspólnie z pokrzywdzonym,
8. zakaz prowadzenia pojazdów.

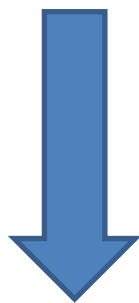
Granice czasowe środków karnych wymiernych w czasie

1. pozbawienie praw publicznych (art. 39 pkt 1 KK) - od roku do 10 lat;
2. zakaz zajmowania określonego stanowiska, wykonywania określonego zawodu lub prowadzenia określonej działalności gospodarczej (art. 39 pkt 2 KK) - od roku do lat 15;
3. zakaz prowadzenia działalności związanej z wychowaniem, leczeniem, edukacją małoletnich lub z opieką nad nimi (art. 39 pkt 2a KK) - od roku do lat 15;
4. zakaz przebywania w określonych środowiskach lub miejscach, kontaktowania się z określonymi osobami, zbliżania się do określonych osób lub opuszczania określonego miejsca pobytu bez zgody sądu (art. 39 pkt 2b KK) - od roku do lat 15;
5. zakaz wstępu na imprezę masową (art. 39 pkt 2c KK) - od lat 2 do lat 6;
6. zakaz wstępu do ośrodków gier i uczestnictwa w grach hazardowych (art. 39 pkt 2d KK) - od roku do 10 lat;
7. nakaz okresowego opuszczenia lokalu zajmowanego wspólnie z pokrzywdzonym (art. 39 pkt 2e KK) - od roku do 10 lat;
8. zakaz prowadzenia pojazdów (art. 39 pkt 3 KK) - od roku do lat 15.

Zakaz prowadzenia pojazdów orzekany obligatoryjnie (art. 42 § 2 KK) orzeka się na okres nie krótszy niż 3 lata do lat 15 (art. 43 § 2 i art. 43 § 1 KK).

Art. 43c [Pozbawienie, ograniczenie praw rodzicielskich, zawiadomienie sądu rodzinnego]

Sąd, uznając za celowe orzeczenie pozbawienia lub ograniczenia praw rodzicielskich lub opiekuńczych w razie popełnienia przestępstwa na szkodę małoletniego lub we współdziałaniu z nim, zawiadamia o tym właściwy sąd rodzinny.

Czy jest to środek karny?

Zamieszczenie art. 43c KK w Rozdziale V zatytułowanym "Środki karne" przemawiałby za uznaniem tego zawiadomienia za środek karny. Ze względu na to, że chodzi o skierowanie jedynie zawiadomienia do sądu rodzinnego, trudno uznać je za środek karny. **Jest to po prostu czynność sądu** . Nie jest środkiem reakcji karnej.

Artykuł 43c KK nie stanowi samodzielnej podstawy do rozstrzygania o władzy rodzicielskiej lub opiekuńczej. Przepis ten nie kreuje nowych, niezależnych od unormowań przyjętych w Kodeksie rodzinnym i opiekuńczym środków modyfikacji atrybutów wynikających z władzy rodzicielskiej i opieki, nie stanowiąc jednocześnie samodzielnej (materialnoprawnej) podstawy rozstrzygania w tym przedmiocie przez sąd rodzinny.

Nie jest też *sui generis* środkiem penalnym, skoro polega na samym obowiązku zawiadomienia właściwego sądu rodzinnego przez sąd karny o zdarzeniach uzasadniających pozbawienie lub ograniczenie praw rodzicielskich lub opiekuńczych.